

Register avslutningssessionen 1984-85.

Ärende	sid.	utsk.bet.
--------	------	-----------

LAGFRAMSTÄLLNINGAR

LL ang.ändr. av LL om <u>Ålands hotell- och restaurangskola</u> . (Nr 38/1984-85).	001-010	Ku 15/1984-85 Stu 5/1985-86
LL ang.ändr. av LL om <u>sysselsättning</u> . (Nr 39/1984-85).	011-020	Leu 20/1984-85 Stu 29/1984-85
LL ang.upph. av LL om <u>sjömansskatt</u> i landskapet Åland och LL om tillämpning vid kommunalbeskattningen av lagen om <u>avdrag för sjöarbetsinkomst vid beskattningen</u> . (Nr 40/1984-85).	021-033	Leu 21/1984-85 Stu 33/1984-85

ÅRSSTATER

<u>Tredje tillägg till ordinarie årsstaten</u> för landskapet Åland under år 1985. (Nr 41/1984-85).	034-065	Fu 20/1984-85
---	---------	---------------

LL ang.upphävande av LL om sjömansskatt i landskapet Åland och
LL om tillämpning vid kommunalbeskattningen av lagen om avdrag
för sjöarbetsinkomst vid beskattningen. (Nr 40/1984-85).

1984-85 Lt-Ls framst. nr 40

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING

till landstinget med förslag till

- 1) landskapslag angående upphävande av landskapslagen om sjömansskatt i landskapet Åland, samt
- 2) landskapslag om tillämpning vid kommunalbeskattningen av lagen om avdrag för sjöarbetsinkomst vid beskattningen.

Allmän motivering

I riket infördes den 16 maj 1958 en lag med särskilda bestämmelser om beskattning av sjömän. Lagen om sjömansskatt (FFS 208/58) tillämpas, med stöd av en blankettbestämmelse i 1 § landskapslagen om sjömansskatt i landskapet Åland (26/58), även på sjömän bosatta i landskapet. Sjömansskatten ersätter statlig inkomstskatt, kommunalskatt, kyrkoskatt samt folkpensions- och sjukförsäkringsavgifter. Skatten uppbärs som en slutlig skatt vid inkomstkällan, en s.k. definitiv källskatt. Skattskyldig är den som är anställd ombord på finskt fartyg i utrikes- eller kustfart eller på sjöfartstyrelsens inpektions- eller sjömättningsfartyg. Med särskilt tillstånd erläggs sjömansskatt även av sjömännen på de fyra största landskapsfärjorna. De åländska kommunerna ersätts sedan år 1977 av Sverige och Finland gemensamt för det skattebortfall som sjömansskatten orsakar.

I riket upphävs sjömansskattelagen vid årsskiftet 1985-86. Sjömansinkomst skall framdeles beskattas enligt lagen om skatt på inkomst och förmögenhet. Förskottsinnehållning skall verkställas enligt lagen om förskottsuppbörd (FFS 418/59), en lag som till den del den gäller kommunalbeskattningen tillämpas i landskapet i stöd landskapslagen om tillämpning av lagen om förskottsuppbörd i landskapet Åland (27/59). Sjöman skall få göra de avdrag som övriga skattskyldiga är berättigade till enligt lagen om skatt på inkomst och förmögenhet. Dessutom skall sjöman få göra avdrag enligt en särskild lag om avdrag för sjöarbetsinkomst. Lagstiftaren i riket har strävat efter att fastställa avdragen så att skillnaden i skattebördan för den enskilde sjömannen blir så liten som möjligt jämfört med den nuvarande beskattningen.

Landskapsstyrelsen finner de föreslagna lagändringarna ändamålsenliga och föreslår därför att ändringar görs i landskapslagstiftningen så att sjömansbeskattningen vid kommunalbeskattningen i landskapet skulle verkställas enligt samma regler som vid statsbeskattningen. De anslutande lagändringar som rör kommunalbeskattningen i lagen om skatt på inkomst och förmögenhet kommer, enligt 1 § landskapslagen om kommunalskatt på inkomst, automatiskt att gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket.

Detaljmotivering

Landskapslagen angående upphävande av landskapslagen om sjömansskatt i landskapet Åland.

Vid statsbeskattningen skall sjömansinkomst framdeles beskattas enligt lagen om skatt på inkomst och förmögenhet (FFS 1043/74). För att samma regler skall tillämpas vid kommunalbeskattningen i landskapet måste landskapslagen om sjömansskatt i landskapet Åland upphävas. Sjömän skulle då från årsskiftet 1985-86 beskattas enligt landskapslagen om kommunalskatt på inkomst (45/76) och skulle således även vara berättigade att göra avdrag enligt denna lag.

De sjömän som arbetar på finskt fartyg men som är bosatta utom Finland skulle framdeles beskattas enligt lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet (FFS 627/78), den så kallade källskattelagen, och landskapslagen om kommunalskatt för begränsat skattskyldig (12/73). Den beskattning som verkställs enligt dessa lagar är en definitiv källbeskattning av samma typ som den som för närvarande tillämpas. Nu gällande bestämmelser ger dock sjöman möjlighet att i efterhand ansöka om avdrag för exempelvis ränteutgifter. Någon sådan möjlighet finns inte enligt källskattelagen. Från sjömanshåll har därför framhållits att följden kan bli att åländska sjömän som arbetar på exempelvis svenska fartyg och som har stora ränteutgifter kommer att drabbas hårt på grund av de slojade ränteavdragen. Detta under förutsättning att de övriga nordiska länderna inför samma system för sin sjömansbeskattning. Skattereformen i riket har behandlats i en nordisk arbetsgrupp där tjänstemän från finansministerierna deltagit. Det synes därför sannolikt att sjömansbeskattningen, liksom för närvarande, kommer att koordineras i de nordiska länderna. Landskapsstyrelsen ämnar följa utvecklingen samt om de befarade negativa effekterna uppkommer vidta de åtgärder som kan stå till buds.

Landskapslagen om tillämpning vid kommunalbeskattningen av lagen om avdrag för sjöarbetsinkomst vid beskattningen.

1 §. Enligt den nu föreslagna bestämmelsen skulle avdrag från sjöarbetsinkomst vid kommunalbeskattningen få göras till ett belopp motsvarande 30 procent av sjöarbetsinkomsten, dock högst 65.000 mark.

2 §. Sjömansskattereformen innebär att skatteobjektet inte längre skall vara

- 3 -

sjömannen utan i stället den inkomst han förvärvar, i lagen benämnd sjöarbetsinkomsten. Den föreslagna definitionen på vad som avses med sjöarbetsinkomst överensstämmer i sak med bestämmelserna i lagen om avdrag för sjöarbetsinkomst vid beskattningen, dock så att den förtydligats så att det klart framgår att inkomst av arbete på landskapets färjor inte skulle vara sjöarbetsinkomst.

4 §. Med hänsyn till att förändringarna i statsbeskattningen gäller från årsskiftet bör ändringar i kommunalbeskattningen träda i kraft vid samma tidpunkt.

Med hänvisning till det ovan anförda föreläggs Landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g

angående upphävande av landskapslagen om sjömansskatt i landskapet Åland.

- - - - -

I enlighet med landstingets beslut **upphävs** landskapslagen den 3 december 1958 om sjömansskatt i landskapet Åland (26/58) jämte däri senare företagna ändringar.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986 och tillämpas första gången vid den beskattning som skall verkställas för år 1986. På ansökan eller yrkande som hänför sig till skatteåren före lagens ikraftträdande tillämpas bestämmelserna i den nu upphävda lagen.

Skatterna för skatteåren före det år då lagen trädde i kraft redovisas enligt bestämmelserna i den nu upphävda lagen.

L a n d s k a p s l a g

om tillämpning vid kommunalbeskattningen av lagen om avdrag för sjöarbetsinkomst vid beskattningen.

- - - - -

I enlighet med landstingets beslut stadgas:

- 4 -

1 §.

Vid kommunalbeskattningen i landskapet Åland får avdrag från sjöarbetsinkomst göras enligt bestämmelserna i lagen om avdrag för sjöarbetsinkomst vid beskattningen (FFS 455/85).

2 §.

Med sjöarbetsinkomst avses löneinkomst i pengar eller pengars värde för arbete i samband med fartygets trafik ombord på finskt fartyg med en bruttodräktighet om minst 100 registerton, i anställning hos redare eller annan därmed jämförbar, av skattestyrelsen fastställd arbetsgivare som sköter fartygets trafik, under förutsättning att

- 1) fartyget används i utrikesfart eller under skatteåret huvudsakligen i kustfart,
- 2) fartyget är underställt sjöfartsstyrelsen och används på havsområde, eller att
- 3) fartyget är underställt Ålands landskapsstyrelse och är annat fartyg än landsvägsfärja.

Med finskt fartyg likställs utländskt fartyg som finsk arbetsgivare hyr eller innehar på annan grund än hyra och med vilket följer endast en fåtalig besättning eller ingen besättning alls.

Såsom sjöarbetsinkomst anses också

- 1) annan än sådan inkomst enligt sjömanslagen (FFS 423/78) som avses i 1 mom. och som uppburits hos arbetsgivare som avses i sagda moment, och
- 2) ersättning efter fångstens storlek för arbete ombord på finskt fiskefartyg.

3 §.

Sker främdeles ändringar i lagen om avdrag för sjöarbetsinkomst vid beskattningen skall de ändrade bestämmelserna gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket, om inte annat följer av denna lag.

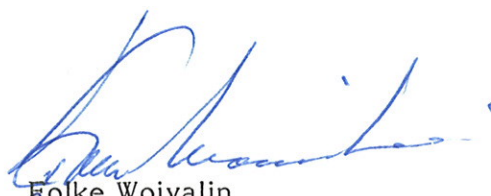
4 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986 och tillämpas första gången vid den beskattning som skall verkställas för år 1986.

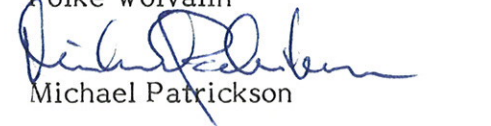
Mariehamn den 28 augusti 1985.

L a n t r å d

Lagberedningssekreterare

Folke Woivalin

Michael Patrickson

LAG- OCH EKONOMIUTSKOTTETS
BETÄNKANDE nr 21/1984-85 med anledning
av landskapsstyrelsens framställning till
Landstinget med förslag till

- 1) landskapslag angående upphävande av
landskapslagen om sjömansskatt i landskapet
Åland, samt
- 2) landskapslag om tillämpning vid kommu-
nalbeskattningen av lagen om avdrag för
sjöarbetsinkomst vid beskattningen.

Landstinget har den 18 september 1985 inbegärt lag- och ekonomiutskottets yttrande över nämnda framställning. Utskottet, som i ärendet hört landskapsstyrelseledamoten Lars Porko, byråingenjören Göran Holmberg och lagberedningssekreteraren Michael Patrickson, får i anledning härav anföra följande.

Utskottet konstaterar att man i riket kommer att frångå det system för beskattning av sjömän som gällt sedan år 1958 genom att lagen om sjömansskatt (FFS 208/58) upphävs räknat från den 1.1.1986. Sjömän kommer framdeles att beskattas för sin sjöinkomst på samma sätt som för inkomster i land, alltså enligt lagen om skatt på inkomst och förmögenhet (FFS 1043/74). Dock kommer fortsättningsvis sjömansyrkets speciella förhållanden att beaktas på så sätt att sjömän skall få göra ett avdrag från sin sjömansinkomst enligt en särskild lag, lagen om avdrag för sjöarbetsinkomst vid beskattningen (FFS 455/85). Denna lag träder i kraft den 1.1.1986. Dessa lagändringar kommer således att gälla i landskapet för statsbeskattningsens vidkommande från sagda datum. Syftet med landskapsstyrelsens framställning är att få till stånd sådana ändringar i landskapslagstiftningen att sjömansbeskattningen i landskapet verkställs enligt samma regler som vid kommunalbeskattningen i riket.

Utskottet noterar att beräkningar gjorts vid beredningen av ärendet i riket angående reformens ekonomiska verkningar, varvid framkommit att reformen innebär en omfördelning av skatteintäkterna för kommunerna eftersom kommunalskatten även för sjömäns del kommer att innehållas och påföras enligt uttaxering per skattöre i vederbörandes hemkommun. Enligt gällande bestämmelser beräknas kommunalskatten enligt 10 penni per skattöre vid fastställandet av sjömansskattetabellerna. Det oaktat att sjömännen framdeles kommer att få göra ett speciellt avdrag för sjöarbetsinkomst torde, enligt gjorda beräkningar, kommunernas skatteintäkter i hela landet komma att öka med drygt 10 miljoner mark, medan en mindre minskning är att vänta för övriga skattetagares del.

Att den omfördelning av statens och kommunernas skatteintäkter som beräknats ske till kommunernas fördel inte skulle komma att gälla även på Åland finner utskottet osannolikt. För den händelse avdragets storlek ändå skulle komma att visa sig vara för högt och påverka kommunernas ekonomi i en negativ riktning kan en korrigerig av bestämmelserna i detta avseende naturligtvis ske framdeles. Utskottet konstaterar att någon utredning däröver hur reformen slår ut specifikt för de åländska kommunernas vidkommande inte har gjorts i framställningens beredningsskede.

Utskottet noterar att den i framställningen föreslagna definitionen på vad som skall avses med sjöarbetsinkomst i sak överensstämmer med bestämmelserna i lagen om avdrag för sjöarbetsinkomst vid beskattningen (FFS 445/85). I förtydligande syfte stadgas dock att inkomst av arbete på landsvägsfärjorna inte skulle vara sjöarbetsinkomst. Framställningen avser således såväl frigående färjor som linstyrda färjor. Som en följd av detta kommer även inkomst av arbete ombord på frigående färjor att anses som i land förvärvad inkomst.

Enligt motsvarande bestämmelser i rikslagstiftningen avses med sjöarbetsinkomst löneinkomst i pengar eller pengars värde för arbete ombord på fartyg under förutsättning av att, förutom annat, fartyget är underställt Ålands landskapsstyrelse och inte är färja som handhar trafik längs allmän väg. Huruvida man i riket haft samtliga landsvägsfärjor eller endast linstyrda färjor i åtanke vid utformningen av detta stadgande framgår varken ur rikslagens text eller lagens förarbeten. Till den del sjömansskattereformen avser statsbeskattningen synes således tolkningsmöjligheter finnas i detta avseende. Utskottet konstaterar att följderna härav kan bli att inkomst av arbete på vissa av landskapets frigående färjor anses utgöra sjöarbetsinkomst i statsbeskattningen men landinkomst i kommunalbeskattningen. Det ankommer dock inte på utskottet, utan närmast på de rättstillämpande myndigheterna, att i detta fall tolka innebörden i ifrågavarande bestämmelse.

Med beaktande av de i framställningen anförda motiveringarna samt det ovan anförda och då de föreslagna lagändringarna av praktiska skäl bör träda i kraft samtidigt som motsvarande lagändringar i statsbeskattningen anser utskottet att lagförslaget bör antagas utan ändringar.

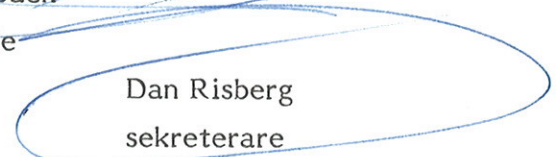
Med anledning härav får utskottet föreslå

att Landstinget måtte antaga det i framställningen ingående lagförslaget oförändrat.

Mariehamn den 26 september 1985.

På lag- och ekonomiutskottets vägnar:

Barbro Sundback
ordförande

Dan Risberg
sekreterare

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordf. Sundback, v.ordf. Mattsson, ledamöt. Nordlund och Söderholm.

STORA UTSKOTTETS BETÄNKANDE
nr 33/1984-85 med anledning av landskapsstyrelsens framställning till Landstinget med förslag till

1) landskapslag angående upphävande av landskapslagen om sjömansskatt i landskapet Åland, samt

2) landskapslag om tillämpning vid kommunalbeskattningen av lagen om avdrag för sjöarbetsinkomst vid beskattningen.

Stora utskottet har i ärendet mottagit lag- och ekonomiutskottets betänkande nr 21/1984-85. Utskottet, som i ärendet hört byråingenjören Göran Holmberg, riksdagsmannen Gunnar Jansson samt kretsombudsmannen för Ålandskretsen av Finlands skeppsbefälsförbund Rolf Andersson och förtroendemannen för däcksbefälet på landskapsfärjorna Reino Kiviö, får härmed vördsamt anföra följande.

De ändringar i skattelagstiftningen beträffande beskattningen av sjöarbetsinkomst som redan beslutats ifråga om statsbeskattningen samt kommunalbeskattningen i riket avser att åstadkomma en omfördelning av statens och kommunernas skatteintäkter från beskattningen av sjömän till kommunernas fördel. I stället för den tidigare för den enskilde sjömannen särskilda sjömansbeskattningen skall sjömansinkomst i framtiden beskattas enligt normala bestämmelser i lagen om skatt på inkomst och förmögenhet. I gengäld skall sjöman få göra de avdrag som övriga skattskyldiga är berättigade till och dessutom ett särskilt avdrag för sjöarbetsinkomst enligt en särskild lag, vilken genom framställningen föreslås bringad i kraft även i landskapet, dock i vissa avseenden modifierad.

Liksom lag- och ekonomiutskottet konstaterar stora utskottet att några beräkningar rörande reformens kommunalekonomiska följdverkningar för de åländska kommunernas del inte presenterats. Under utskottsbehandlingen av ärendet har det inte heller varit möjligt att frambringa något sådant material. Utskottet noterar dock att enligt i riket gjorda beräkningar reformen för hela landets del skulle innebära att kommunernas skatteintäkter för år 1986 skulle öka med drygt 10 milj.mark. Av landets hela antal sjömän var år 1982 ca. 9 % hemmahörande i åländska kommuner. Utskottet förutsätter i likhet med lag- och ekonomiutskottet att landskapsstyrelsen noggrant följer med reformens kommunalekonomiska verk-

ningar särskilt med beaktande av att ett betydande antal ombordanställda på landskapets färjor tidigare beskattats som sjömän. I fortsättningen kommer samtliga dessa att beskattas på samma sätt som landanställda med den rätt till olika avdrag detta innebär.

Utskottet konstaterar således att den i framställningen ingående lagtexten innebär att inkomst från anställning ombord på samtliga landskapets färjor, såväl de frigående landsvägsfärjorna som de linstyrda färjorna, i fortsättningen kommer att beskattas enligt samma regler som i land förvärvad inkomst. Hittills har de anställda ombord på vissa av landsvägsfärjorna enligt sjömansskattenämndens beslut beskattats enligt lagstiftningen om sjömansskatt. Enligt vad utskottet inhämtat erläggs sjömansskatt för närvarande av något under hälften av de totalt ca. 200 anställda på landskapets färjor. Med beaktande av trafikens karaktär och allmänna likställighetssynpunkter har utskottet inte haft något att erinra mot förslaget att inkomst från anställning ombord på landskapets färjor inte kommer att underlyda definitionen på sjöarbetsinkomst såvitt avser kommunalbeskattningen i landskapet Åland.

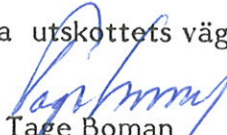
Även stora utskottet finner det nödvändigt att den föreslagna lagstiftningen av praktiska skäl träder i kraft samtidigt som motsvarande reformer ifråga om statsbeskattningen, nämligen vid inkommande årsskifte. Utskottet förutsätter dock att landskapsstyrelsen följer med de olika verkningarna av reformen och vid behov inkommer till landstinget med härav påkallade förslag.

Med hänvisning till det ovan anförda får utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget måtte antaga de i framställningen ingående lagförslagen oförändrade.

Mariehamn den 3 oktober 1985.

På stora utskottets vägnar

Tage Boman
ordförande

Lars Ingmar Johansson
sekreterare

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordf.Boman, v.ordf. S-O Lindfors, ledamöterna Roy Jansson, Johansson, Nordlund, Sagulin, Wilhelms och Öberg samt ersättaren Lundberg.

Ålands landstings
beslut

om antagande av

Landskapslag
angående upphävande av landskapslagen om sjömansskatt i landskapet Åland.

I enlighet med landstingets beslut **upphävs** landskapslagen den 3 december 1958 om sjömansskatt i landskapet Åland (26/58) jämte däri senare företagna ändringar.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986 och tillämpas första gången vid den beskattning som skall verkställas för år 1986. På ansökan eller yrkande som hänför sig till skatteåren före lagens ikraftträdande tillämpas bestämmelserna i den nu upphävda lagen.

Skatterna för skatteåren före det år då lagen trädde i kraft redovisas enligt bestämmelserna i den nu upphävda lagen.

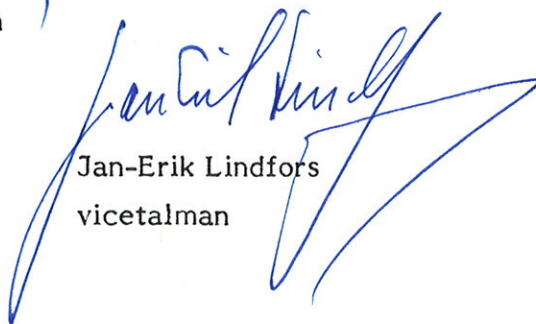
Mariehamn den 9 oktober 1985.

Sune Carlsson
talman

Karl-Gunnar Fagerholm
vicetalman

Jan-Erik Lindfors
vicetalman

Ålands landstings
beslut

om antagande av

Landskapslag

om tillämpning vid kommunalbeskattningen av lagen om avdrag för sjöarbetsinkomst vid beskattningen.

I enlighet med landstingets beslut stadgas:

1 §.

Vid kommunalbeskattningen i landskapet Åland får avdrag från sjöarbetsinkomst göras enligt bestämmelserna i lagen om avdrag för sjöarbetsinkomst vid beskattningen (FFS 455/85).

2 §.

Med sjöarbetsinkomst avses löneinkomst i pengar eller pengars värde för arbete i samband med fartygets trafik ombord på finskt fartyg med en bruttodräktighet om minst 100 registerton, i anställning hos redare eller annan därmed jämförbar, av skattestyrelsen fastställd arbetsgivare som sköter fartygets trafik, under förutsättning att

- 1) fartyget används i utrikesfart eller under skatteåret huvudsakligen i kustfart,
- 2) fartyget är underställt sjöfartsstyrelsen och används på havsområde, eller att
- 3) fartyget är underställt Ålands landskapsstyrelse och är annat fartyg än landsvägsfärja.

Med finskt fartyg likställs utländskt fartyg som finsk arbetsgivare hyr eller innehar på annan grund än hyra och med vilket följer endast en fåtalig besättning eller ingen besättning alls.

Såsom sjöarbetsinkomst anses också

- 1) annan än sådan inkomst enligt sjömanslagen (FFS 423/78) som avses i 1 mom. och som uppburits hos arbetsgivare som avses i sagda moment, och
- 2) ersättning efter fångstens storlek för arbete ombord på finskt fiskefartyg.

3 §.

Sker framdeles ändringar i lagen om avdrag för sjöarbetsinkomst vid beskattningen skall de ändrade bestämmelserna gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraft-

- 2 -

trädande i riket, om inte annat följer av denna lag.

4 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986 och tillämpas första gången vid den beskattning som skall verkställas för år 1986.

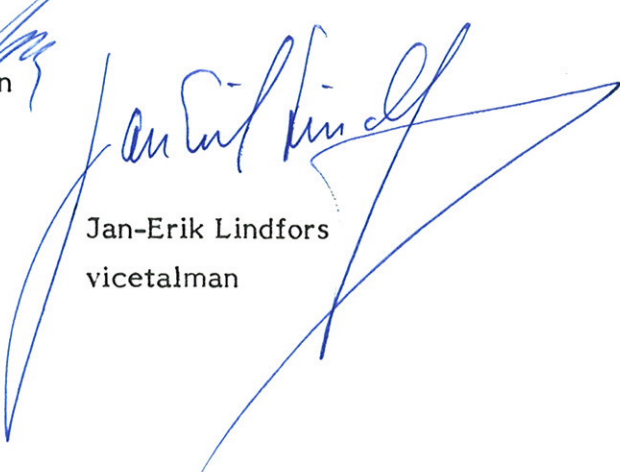
Mariehamn den 9 oktober 1985.

Sune Carlsson
talman

Karl-Gunnar Fagerholm
vicetalman

Jan-Erik Lindfors
vicetalman